

Sedem let od samomora Danila Slivnika, medijskega simbola časa tranzicije

»Delo je čisto zanič,« je dejal Danilo Slivnik na bencinski postaji ob avtocesti, ko sem ga srečal zadnjič. Po tem se je 6. januarja leta 2012 v svoji hiši za Bežigradom ustrelil s pištolo. Zanesljivo ne zaradi kakovosti časopisa, ki jo je dobro opisal.

Bil je gotovo eden najboljših časopisnih urednikov in novinarjev časa tranzicije države iz socializma. Simbol tega časa v medijih. Po njegovi smrti je častno razsodišče društva novinarjev razglasilo eno svojih čudaških stališč. [Sporočili so](#), da mediji javnosti ne bi smeli razkriti, kako in kje je pomemben novinar in urednik umrl. Slivnikova zasebna stvar je, če se je ustrelil, so nam povedali. Slivnika so ljudje brali, ker je znal in si je upal povedati nekaj več. Danes imajo veliki mediji težave, ker prikrivajo tisto, česar se absolutno ne sme. Hkrati se pa čudijo, zakaj jim naklade padajo in jih bere in jim verjame vse manj ljudi.

Da se je Slivnik pravkar ustrelil, mi je v uredništvu Dela povedal novinar ljubljanske redakcije Dela Janez Petkovšek, eden redkih tam, ki je še vedel, kaj se je dogajalo v prestolnici in se je v času uredniškega razsula, značilnega za

Delo, še trudil. Poklical sem urednika Reporterja Silvestra Šurlo. Vprašal sem ga, ali ve, da Danila ni več. Vedel sem, da sta si Šurla in Slivnik ostala blizu kljub vsem pretresom in preobratom. Šurla je potrdil in mi povedal, da je s Slivnikom še malo prej govoril. Slivnik je bil precej obupan zaradi afere Karner. Mihaela Karnerja, ki je bil poročen s Slivnikovo sorodnico Alenko, so v Avstriji aretirali zaradi preprodaje anabolnih steroidov po vsem svetu, s katerimi si je pridobil veliko premoženje. Slivnik je bil vpleten v posle Karnerja, ki je imel nepremičninske ambicije tudi v Ljubljani, kjer se je z nepremičninami ukvarjal tudi Slivnik, ki je imel že brez te afere težave s pridobivanjem denarja in podaljševanjem posojil. Nepremičninskimi posli so zaradi krize takrat obstali, trg se je začasno sesul.

Delo je, ko je objavilo prvo vest o Slivnikovi smrti, dodalo povezavo na star članek Petra Kolška o Slivniku. Kolšek je bil zagrizen nasprotnik Janše in Slivnika, povezava na ta članek v trenutku smrti pa je bila precejšnja sramota za novinarsko hišo, katere nekdanji odlični novinar in urednik, pa tudi direktor, je ravno umrl. Povsem nespodobno udarjanje pod pasom nekoga, ki se ne more braniti. Nekdanji učitelj Kolšek kot novinar in urednik Slivniku do gležnjev ni segel. Iz tistega zapisa se je zagrenjenost zaradi tega videla na kilometer.

Slivnik je bil izjemen mož in kar značilen za novinarstvo v času tranzicije iz socializma: član zadnjega centralnega komiteje zveze komunistov, a hkrati oster kritik partijcev in udbovcev med novinarji in uredniki, ki je vedel o čem govori, ko je govoril o manipuliranju novinarjev, medijev in države. Bil je namestnik odgovornega urednika Dela v času osamosvajanja, ko je bilo Delo, ki je bilo pred tem glasilo delovnega ljudstva, nekaj časa upoštevanja vreden časopis. Prav zaradi Slivnika in novinarjev okoli njega. A Delo je bilo tudi prepomemben časopis, da bi politika, ko je na oblast z

Janezom Drnovškom po Demosu spet prišla levica, takšno samovoljo dolgo dopuščala in zgodil se je notranji spopad, ki ga je Slivnik izgubil. Časopis je s kupom sodelavcev sčasoma zapustil in ustanovil tednik Mag. Delo pa se je s tem obrnilo na stara pota.

Da se v državi ne spreminja veliko, kažejo podobnosti z dogajanjem danes. Obračun v medijih se je takrat začel z glasnim vpitjem z leve o nacizmu in fašizmu. Kot zadnja leta pri odstavljanju urednice Jadranke Rebernik na TVS. Danes, že po volitvah pred katerimi so jo po številnih zapletih odstavili, bi dodali še sovražni govor. Kar je modernejša verzija. Boj proti fašizmu in nacizmu je bil nekoč oblika legitimiranje socialistične diktature in čeprav je socializem vmes propadel, so formule delovale pri obračunu s skupino novinarjev Dela, ki niso bili ideološko dovolj pridni, in jih je vodil Danilo Slivnik. Obračun se je leta 1994 začel z velikim člankom v sobotni prilogi Dela z naslovom »Učiti se od nacistov«. Podpisal ga je Janez Stanič, prej dolgoletni dopisnik iz Rusije. Slivnik je bil dopisnik iz Moskve v času socializma. Moskva je bila dolgo neke vrste vstopnica za vrh Dela. Od tam je bil dopisnik tudi nekdanji direktor in urednik Tit Doberšek, pa tudi večkratni odgovorni urednik Darijan Košir. Delo je bilo v času socializma pač glavni partijski časopis, ki je moral paziti, kaj se dogaja v Moskvi in svoje kadre izobraziti tam. Da so morali v prejšnjem sistemu dopisniki sodelovati s SDV (Udbo) tudi ni skrivnost.

A od vseh teh urednikov je bil le Slivnik res bran in odmeven. V času po osamosvojitvi sem zaradi njegovih kolumn redno kupoval Delo. Ljudje so stali celo v vrstah, da bi kupili izvod in prebrali, kaj piše. Kar se danes zdi nepojmljivo. Slivnik je storil, seveda, tudi velike neumnosti in prehajal med skrajnostmi bolj kot večina, a znal je odlično pisati, imel je nos in je bil zraven, ko se je dogajalo kaj res

pomembnega. Denimo, osamosvojitvev.

Leta 1996, že kot urednik Maga, se je poskusil na volitvah poslancev. Bil je bil kandidat SDS. Povsem drugega pola. A ni bil izvoljen. Slovel je po lastništvu izstopajočih avtomobilov, tudi hummerja. Leta 2006 se je na Delo vrnil povsem na vrh, najprej za člane uprave Tomaža Peroviča, pozneje je vodenje uprave prevzel sam. Na volitvah dve leti prej, leta 2004, je državi prvič zavladal Janez Janša in s tem po Lojzetu Peterletu v času osamosvajanja spet desnica. S koncerna Laško, ki ga je naslednja leta vodil Boško Šrot, so z Janšo dosegli dogovor, da bi razširili svoj imperij. Posledica je bila vrnitev Slivnika na Delo in največji časopis nenadoma ni bil več eno od orožij levice proti desni vladi. A ni dolgo trajalo. Le kakšno leto in pol. Levica si ni mogla privoščiti, da bi Dela ne obvladovala pred naslednjimi volitvami. V času premirja sem bil odgovorni urednik Dela. Na vrh uredništva sem prišel na Slivnikov predlog, ki me je neko jutro nenadoma povabil na kavo v svojo pisarno na Delu. Do takrat sem vodil uredništvo, ki se je ukvarjalo z državno politiko na dopisništvu Večera v Ljubljani. Pred tem Slivnika čisto osebno niti poznal nisem.

Na Delu je Andrijana Starina Kosem leta 2007 odstavila Slivnika in nastavila Petra Puhana. S tem se je končalo zadnje obdobje Slivnika na vrhu Dela. V vojni proti Janši, ki jo je Šrot vmes že sprožil, ko je dosegel svoje pri Mercatorju in je želel še več (sam postati največji lastnik vsega), s čemer pa se šef vlade ni več strinjal, je bil pred odstavitvijo tudi Slivnik, kar je bilo presenečenje. Zdi se, da je ocenil, da se lahko na ta način obdrži na vrhu. Menda je imel Slivnik celo ambicijo postati lastnik Dela. Za skupščino, ko so reorganizirali vodenje podjetja Delo in ga povsem podredili Boško Šrotu proti Janši, je Slivnik najel celo oborožene varnostnike, čeprav v stolpnici Dela ni bilo opaziti nobene

grožnje in so bili v nadstropju, kjer sem takrat delal kot urednik, oboroženi tipi kot kakšni marsovci.

V brutalnem spopadu pozneje se je uštela večina glavnih akterjev in je tudi plačala za to. Račune je Bošku Šrotu in njegovim prekrižala gospodarska kriza, ki je udarila, ko jim je uspelo doseči zamenjavo Janše in izvolitev Boruta Pahorja, na katerega so računali, da bo bolj kooperativen kot Janša. A so se zmotili. Stvari so se zalomile tako hudo, da je Pahor, ko je postal premier, lahko le opazoval zlom številnih pomembnih direktorjev, ki so bili lastniki finančnih konglomeratov, zlome celih panog, denimo večine gradbenikov, in tudi zlom mariborske nadškofije. Del težav pa je Pahorjeva vlada povzročila ali še potencirala, ko ni ukrepala ali pa je nespametno, denimo, z večkratnimi menjavami vrha NLB.

Pahorju je na koncu razpadla vlada, Šrot je končal v zaporu, Slivnik pa si je sodil sam. Teorije zarot je bilo ob Slivniku takoj veliko. To je pri velikih ljudeh običajno. A govornice, da se ni ustrelil sam, so najbrž povsem neresnične. [Stališče častnega razsodišča](#), da bi morali mediji ljudem prikrivati, kaj je bilo, pa je bilo tudi zaradi govoric, ki so takoj razširile, da sploh ni šlo za samomor, popolna norost.

In neke vrste zadnje Slivnikovo maščevanje amaterjem, ki novinarstvo spreminjajo v lepo odišavljene prazne marnje. Da to ne bo šlo, se ni motil.

Slivnik je napisal tri knjige. Ena od njih je bila:

DANILO
SLIVNIK

Potnikovo
poročilo